

husmænd til at erhverve saa store Brug som muligt for at faa de største Laan og med saa ringe Besætning og Driftsmidler, at de kommer i Betyrk i de første Aar: Indtægterne bliver mindre, og de fristes til at erhverve Besætning og Redskaber ad anden og dyrere Vej end gennem et samlet, fast Laan, som sætter dem i Stand til at komme i Gang med fuld Drift med det samme. Det er et Forhold, som særlig vil gøre sig gældende paa Øerne, hvor vi paa mange Steder er i Stand til gennem Udstykningsforeninger at anskaffe Jord, hvis Ydeevne i Øjeblikket er god, som er i god Kultur, og som derfor stiller langt større Fordringer i Retning af Driftsmidler til Udnyttelse af Produkterne paa en for det mindre Jordbrug fordelagtig Maade. Jeg maa beklage, at det ikke har været muligt indenfor Udvalget at opnaa Enighed om dette Ændringsforslag. De, der har modsat sig det, har gjort det af Frygt for, at naar Besætningens Værdi kan medregnes til Husmandsbrugets samlede Værdi, forringer man Pantessikkerheden for Staten. Det kan for saa vidt være rigtigt, men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at denne Frygt for saa vidt ikke er berettiget, som det kun drejer sig om nogle faa Hundrede Kroner. Den Del af Besætningens Værdi, som kan medregnes i Pantet, kan i de fleste Tilfælde under ingen Omstændigheder, naar Amtskommissionerne vurderer fornuftigt, komme til at andrage mere end 4—500 Kr. Jeg tror at turde paastaa, at det, at Fremtidens Statshusmand bliver sat i Stand til at faa den fornødne Besætning og komme i Gang paa en billig Maade, vil være medvirkende til, at Pantessikkerheden i vedkommende Statshusmandsbrug paa andre Omraader bliver langt fyldigere og bedre. Hvis man maa arbejde med for ringe Driftsmidler i nogle Aar og derved kommer i Betyrk, vil man paa andre Punkter forringe Pantets Værdi og Sikkerheden for Laanet.

Ændringsforslag Nr. 11 af hele Udvalget gaar ud paa, at den kapitaliserede Værdi af den aarlige Bygafgift, som hviler paa en Del Jord, skal fradrages Laaneværdien i Stedet for Statslaanet. Ændringsforslaget er stillet for at bringe de Laantagere, der køber henholdsvis Jord med aarlig Bygafgift og fri Ejendom, som vi kalder det, under lige Forhold. Det vil medføre, at alle de, som til Oprettelse af Statshusmandsbrug faar Jord, hvorpaa der hviler en aarlig Bygafgift, kun faar et lidt ringere Laan end de, som køber Jord

uden saadan aarlig Bygafgift, thi den kapitaliserede Værdi af Bygafgiften vil i Forhold til Statslaanet, der kun andrager $\frac{9}{10}$ af Ejendommens samlede Værdi, være større end i Forhold til Ejendommens Laaneværdi.

Ændringsforslag Nr. 13 gaar ud paa, at Fordelingen af de Midler, der bliver tilstillet Amtskommissionerne, foregaar paa den Maade, at $\frac{1}{4}$ af de aarlige Midler fordeles ligeligt imellem Amtsråadskredsene, medens Resten fordeles i Forhold til de indkomne Laanebegæringer. Det er stillet, for at det ikke skal være muligt, at en enkelt Amtsråadskreds faar en ganske uforholdsmæssig Del af Bevillingen paa Grund af, at der i den fremkommer uforholdsmæssig mange Ansøgninger.

Ændringsforslaget under Nr. 15 gaar ud paa at gøre det muligt, at Husmandsbrug, der er undergivne et Brugforhold som det, der eksisterer oven paa Bornholm, Superficiærfæste, kan komme ind under Lovens Bestemmelser. Hvor Brugsforholdet er et saadant, at en Husmand ejer Bygningerne, men Jorden er i Fæste, kan han altsaa faa Statslaan til Indkøb af denne Jord.

Ændringsforslagene under Nr. 17, 19 og 20, der alle angaar Reglerne om Tillægslaan, giver en langt mere ustrakt Adgang til at erholde Tillægslaan end hjemlet i Lovforslaget. Indenfor Udvalget har der været nogen Betænkelighed ved disse Ændringer ud fra den Betragtning, jeg gjorde gældende ved Lovforslagets første Behandling: at vi frygtede for, at naar Bestemmelserne om Tillægslaan blev udvidet saa stærkt, at alle uden Undtagelse fremtidig kunde faa Tillægslaan efter denne Lov, selv om de har faaet saadanne efter tidligere Love, og selv om Laanet angaar Bygningerne alene, skulde det for det første bevirke, at der kom et Utal af Ansøgninger om Tillægslaan frem paa ny, og tillige, at der blev gjort for stort et Indgreb i Bevillingerne til nye Husmandsbrug, som det efter min Mening var mere nødvendigt at faa oprettet end at blive ved at give Tillægslaan til de allerede bestaaende Husmandsbrug. Men det ærede Medlem fra Skern (Ovesen) satte stor Pris paa disse Ændringer; han fremsatte sine Grunde derfor ved Sagens første Behandling, og han har tillige gjort det i Udvalget, og det har i hvert Fald bidraget til, at vi har kunnet indse, at disse Ændringer vist er berettigede for Jyllands Vedkommende. Hele Udvalget er enedes om at stille de paagældende Ændrings-